

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

16 octombrie 2013

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

în componență :

Președinte

Petru Ursache,

Judecători

Iurie Diaconu, Ion Arhiliuc,

examinînd admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 aprilie 2013, declarate de procuror, de avocatul Bobeică Vasile în numele părții vătămate Bandalac Aglaia și de avocatul Bîtcă Andrei în numele inculpatului

Răzmeriță Ruslan Gheorghe, născut la 15 aprilie 1982, originar și locuitor al s. Recea, r-nul Strășeni, cetățean al R. Moldova, fără antecedente penale;

în instanța de fond:

Termenul de examinare a cauzei:

în instanța de apel:

05 iulie 2012–23 ianuarie 2013,

în instanța de recurs:

28 februarie–08 aprilie 2013,

01 august – 16 octombrie 2013;

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Strășeni din 23 ianuarie 2013, Răzmeriță Ruslan a fost condamnat în baza art. 171 alin. (1) Cod penal la 3 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, începînd cu 15 iunie 2012.

De la inculpat s-a încasat în beneficiul părții vătămate Bandalac Aglaia prejudiciul moral în mărime de 3000 lei. În rest, acțiunea civilă a fost respinsă.

2. În fapt, instanța de fond a constatat că la 12 iulie 2012, în jurul orei 01:00, inculpatul Răzmeriță Ruslan, aflîndu-se în s. Recea, r-nul Strășeni, fiind în stare de ebrietate alcoolică, a pătruns în casa părții vătămate Bandalac Aglaia, a.n. 1954, din s. Recea, r-nul Strășeni, unde a aplicat față de ea constrîngerea fizică și psihică, profitînd de imposibilitatea acesteia de a se apăra din motivul vîrstei înaintate, i-a

14. aplicat câteva lovituri cu pumnul peste corp și a săvârșit cu ea un raport sexual prin constrângere fizică.

Prin aceste acțiuni, părții vătămate i-au fost provocate vătămări corporale fără cauzarea prejudiciului sănătății, sub formă de echimoze și escoriații în regiunea genunchilor de la ambele picioare.

Instanța de judecată nu a luat în considerare afirmațiile inculpatului că nu a săvârșit infracțiunea incriminată, deoarece partea vătămată pe parcursul examinării cauzei a dat declarații concludente, confirmate prin probele administrate pe dosar și nu există temeieri de a pune la îndoială declarațiile ei.

Instanța a indicat că, reieșind din raportul de expertiză medico-legală din 19 iunie 2012, vătămarile corporale depistate pe corpul părții vătămate corespund leziunilor caracteristice unui raport sexual săvârșit prin constrângere fizică.

Acțiunile inculpatului au fost xcalificate în baza art. 171 alin. (1) Cod penal, ca violul, adică raportul sexual săvârșit prin constrângere fizică și psihică a părții vătămate, profitînd de imposibilitatea ei de a se apăra.

La stabilirea pedepsei, instanța a ținut cont de caracterul și gradul gravității infracțiunii săvârșite de inculpat, de personalitatea acestuia, că el este caracterizat negativ la locul de trai, a săvârșit infracțiunea în stare de ebrietate, nu are antecedente penale.

3. Procurorul a declarat apel, solicitînd casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri, prin care inculpatul să fie condamnat în baza art. 171 alin. (1) Cod penal la 5 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Apelantul a invocat că instanța de judecată nu a ținut cont că inculpatul a comis o infracțiune mai puțin gravă, intenționată, cu aplicarea violenței, că lipsesc pe cauză circumstanțe atenuante, fiind prezente doar cele agravante și anume: săvârșirea infracțiunii prin batjocorirea victimei și săvârșirea infracțiunii de către o persoană în stare de ebrietate alcoolică, că la locul de trai inculpatul este caracterizat negativ, iar anterior, fiind judecat în Federația Rusă pentru infracțiune de jaf, după executarea pedepsei reale nu s-a corectat și revenind în țară nu a întreprins măsuri de a se integra normal în societate dar a continuat activitatea infracțională și a comis din nou o crimă intenționată, că el nu este angajat în câmpul muncii, nu are vre-o ocupație, nu întreținere personae, iar pe parcursul urmăririi penale și a cercetării judecătorești nu a recunoscut vinovăția, nu a recuperat paguba pricinuită părții vătămate și nu a înlăturat daunele cauzate.

3.1. A declarat apel și avocatul Andrei Bîtcă, solicitînd casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri, prin care inculpatul să fie achitat.

Apelantul a indicat că instanța de fond a luat în considerare doar declarațiile victimei, care sunt declarative, fără nici un suport juridic și probatoriu și a pronunțat o sentință bazată pe presupuneri.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 aprilie 2013, apelul procurorului a fost respins ca nefondat, admis apelul avocatului, casată sentința în latura pedepsei și pronunțată o nouă hotărîre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță.

Inculpatului Răzmeriță Ruslan, recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute la art. 171 alin. (1) Cod penal i-a fost stabilită pedeapsa de 3 ani închisoare,

cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de probă de 1 an, în conformitate cu art. 90 Cod penal.

În rest, sentința a fost menținută.

Instanța de apel a relevat ca cerințele vizate în apelul procurorului privind mărirea termenului închisorii aplicate inculpatului nu sunt argumentate din punct de vedere juridic, concluziile apelantului fiind subiective și emotive.

Astfel, sunt nefondate argumentele că instanța de fond nu a ținut cont de lipsa circumstanțelor atenuante prevăzute de art. 76 Cod penal, pe când la lit. a) din acest articol este expres indicată ca circumstanță atenuantă săvârșirea pentru prima dată a unei infracțiuni mai puțin grave. Că în acțiunile inculpatului sunt prezente doar circumstanțe agravante sunt afirmații declarative și fără dovezi. Că pe parcursul urmăririi penale și cercetării judecătorești inculpatul nu a recunoscut vina și nu a recuperat paguba pricinuită părții vătămate este de menționat că inculpatul își alege poziția, modul și mijloacele de apărare de sine stătător, fiind independent de instanță, de alte organe ori persoane. Că inculpatul la locul de trai este caracterizat negativ și că anterior a fost judecat în Federația Rusă pentru jaf lipsesc probe, or din caracteristicile anexate la dosar și semnate de primar și șeful de post rezultă că inculpatul este caracterizat pozitiv, iar din revendicarea anexată la dosar rezultă că inculpatul nu a fost tras la răspundere penală în trecut.

Totodată, prima instanță nu a acordat deplină eficiență prevederile art. 7, 61, 75 și 90 Cod penal, fiind greșit individualizată în raport cu prevederile capitolului 7 din Partea generală a Codului penal. Astfel, instanța de fond, contrar prevederilor art. 394 alin. (2) Cod de procedură penală, nu a motivat stabilirea pedepsei cu închisoare și n-a soluționat chestiunea privind raționalitatea și rezonabilitatea condamnării inculpatului cu suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate.

Prima instanță a reținut ca circumstanță agravantă - săvârșirea infracțiunii în stare de ebrietate și ca circumstanțe atenuante că inculpatul anterior n-a fost condamnat, vârsta lui. Dar, în sentință s-a invocat greșit că inculpatul este caracterizat negativ la locul de trai, deoarece conform caracteristicilor oficiale el este caracterizat pozitiv, fiind menționat că: „*la administrația publică locală plîngerii la adresa lui nu au parvenit*”.

În această ordine de idei, concluzia instanței de a-i aplica inculpatului pedeapsa cu închisoare este nemotivată.

Soluționînd chestiunea cu privire la pedeapsă, instanța de apel a luat în considerare prevederile din art. 7, 61, 75, 90 Cod penal, precum și cele din art. 7, 24, 385, alin. (1), pct. 5), 8) și alin. (4), 394, alin. (2) Cod de procedură penală, că inculpatul este tînăr, anterior n-a fost tras la răspundere penală, a săvârșit pentru prima dată o infracțiune mai puțin gravă, este caracterizat pozitiv la locul de trai, că infracțiunea a fost săvârșită în stare de ebrietate alcoolică.

Instanța de apel a menționat că la urmărirea penală au fost comise încălcări ale legii procesual-penale și afectate drepturile la apărare a inculpatului. Astfel, confruntarea între partea vătămată și învinuïtul arestat s-a efectuat la 15 iunie 2012, în absența apărătorului, deși, conform art. 69 alin. (1), pct. 7) Cod de procedură penală, participarea avocatului în baza mandatului era obligatorie. În cadrul prezentării persoanei spre recunoaștere au fost încălcate prevederile art. 116 alin. (4) Cod de procedură penală, deoarece părții vătămate i-au fost prezentate cetățeni pentru efectuarea recunoașterii, pe cînd înainte de prezentare, reprezentantul organului de

16 urmărirea penală trebuia să propună bănuitul să ocupe locul pe care îl dorește printre asistenții procedurali, făcând despre aceasta o mențiune în procesul-verbal, lucruri care nu au avut loc.

La judecarea cauzei, prima instanță a depășit limitele învinuirii formulate în rechizitoriu, încălcând prevederile art. 325 alin. (1) Cod de procedură penală. Astfel, prin sentință fapta inculpatului este calificată în baza art. 171 alin. (1) Cod penal, fiind specificat indicele calificativ: „profitînd de imposibilitatea acesteia de se apăra”, pe cînd în ordonanța de punere sub învinuire și în rechizitoriu, este menționat at indicele calificativ: „profitînd de imposibilitatea acesteia de a-și exprima voința”.

Dat fiind că, în cursul urmăririi penale și judecării cauzei, au fost încălcate drepturile inculpatului, conform art. 385 alin. (4) Cod de procedură penală, instanța de apel a conchis să reducă pedeapsa aplicată inculpatului drept recompensă pentru aceste încălcări și, ținînd cont de circumstanțele cauzei, de persoana inculpatului, de gravitatea infracțiunii săvîrșite, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării inculpatului, a concluzionat că nu este rațional ca inculpatul să execute pedeapsa cu închisoarea, deoarece în cauză sunt întrunite condițiile prevăzute de lege care reglementează condamnarea cu suspendarea condiționată a executării pedepsei, conform art. 90 Cod penal.

Cu referire la apelul inculpatului și avocatului instanța a menționat că starea de fapt reținută și de drept apréciată de prima instanță concordă cu circumstanțele stabilite și probele administrate în cauză, analizate și relevate în cuprinsul sentinței, verificate și de instanța de apel.

Sentința cuprinde elementele definitorii condamnării, prevăzute în art. 394 alin. (1) și (2) Cod de procedură penală.

Probele prezentate în ședința de judecată și puse la baza sentinței, au fost obținute legal, fiind admisibile și apreciate conform prevederilor art. 101 Cod penal.

În acest context, instanța de apel a observat că nu există temeii pentru a da o nouă apreciere probelor și este solidară cu concluziile primei instanțe privind aprecierea probelor puse la baza sentinței.

5. Procurorul a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea deciziei menționate și dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel.

Recurentul a specificat că instanța de apel nu a luat în considerare circumstanțele agravante ale faptei și părerea părții vătămate cu referire la măsura de pedeapsă.

Pe lîngă aceasta, instanța de apel a indicat că va examina posibilitatea reducerii pedepsei inculpatului drept recompensă pentru încălcările admise în cadrul urmăririi penale și a examinării cauzei. În fapt, această motivație a părții descriptive contravine părții dispozitive a deciziei, în sensul nereducerii pedepsei, ci aplicării inculpatului a aceleași pedepse de 3 ani închisoare, dar cu suspendarea condiționată a executării pedepsei stabilite.

La fel, instanța de apel a ignorat prevederile art. 75 Cod penal, deoarece inculpatul nu și-a recunoscut vina, nu s-a căit sincer de cele comise, nu a contribuit la stabilirea adevărului și nu a conștientizat faptele comise precum și consecințele grave ale acestora.

Astfe, instanța de apel nu a ținut cont de gradul prejudiciabil al infracțiunii săvîrșite, de comportamentul inculpatului pînă la și după comiterea infracțiunii, pronunțînd o decizie vădit neîntemeiată, iar motivarea stabilirii pedepsei contravine

17
prevederilor art. 394 alin. (2) pct. 3) Cod de procedură penală, deoarece ea nu cuprinde motivele de aplicare a pedepsei cu suspendare condiționată a executării ei.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală.

5.1. A declarat recurs ordinar și avocatul Bobeică Vasile, în numele părții vătămate, în care solicită casarea deciziei instanței de apel în latura pedepsei, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie condamnat la 5 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Recurentul a reiterat că instanța de apel nu a ținut cont de art. 61, 75 Cod penal și incorect a aplicat în privința inculpatului prevederile art. 90 Cod penal, deoarece motivarea stabilirii pedepsei, precum este caracteristica pozitivă și lipsa antecedentelor penale, nu constituie motive de aplicare a prevederilor art. 90 Cod penal, acestea fiind niște circumstanțe atenuante, prin ce a fost minimalizată gravitatea faptelor comise în raport cu datele personale ale inculpatului.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală.

5.2. De asemenea, a declarat recurs ordinar și avocatul Bîtcă Andrei, solicitînd casarea deciziei menționate, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie achitat.

Recurentul a menționat că instanțele de judecată ierarhic inferioare nu au apreciat ilegalitatea unor probe administrate în cauză, cu toate că au făcut referire la acestea.

În cursul urmăririi penale și judecării cauzei s-au comis încălcări ale drepturilor inculpatului, iar instanța de apel corect a considerat drept recompensă pentru aceste încălcări să reducă pedeapsa aplicată inculpatului. Totodată și declarațiile părții vătămate au fost neconvingătoare, reieșind din faptul că în cursul procesului penal ele nu sunt constante și ferme.

În ședința instanței de apel, partea vătămată a declarat că l-a recunoscut pe inculpat cînd acesta a venit la ea acasă și a întreținut cu ea un raport sexual forțat, dar aceste declarații se contrazic cu cele menționate în plîngerea acesteia depusă la organul de poliție.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală.

6. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acestea urmează a fi declarate inadmisibile din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6), 8), 10) Cod de procedură penală hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, inclusiv și în temeiul cînd hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, cînd nu au fost întrunite elementele infracțiunii și cînd s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale, motive invocate și în recursul ordinar declarat de avocatul Bobeică Vasile.

Instanța de recurs doar verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărîrea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Sub acest aspect se atestă că, împrejurările menționate în partea descriptivă a deciziei contestate, inclusiv cele reproduse în pct. 4 din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanța de apel a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind învinuirea înaintată inculpatului și încadrarea juridică a acțiunilor infracționale ale ultimului în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, pronunțându-se argumentat asupra tuturor motivelor invocate în recursurile ordinare de pe rol (pct. 5-5.2 din prezenta decizie). La stabilirea pedepsei inculpatului, instanța de apel a ținut cont de prevederile art. 61, 75 Cod penal, conform cărora persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele și în strictă conformitate cu dispozițiile legii. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului. Deci pedeapsa respectivă a fost motivată, individualizată și aplicată inculpatului în corespundere cu prevederile legale.

Pe lângă acesta, recursurile declarate, potrivit argumentelor invocate și reproduse în pct. 5 – 5.2 din prezenta decizie, sunt întemeiate pe critica modului în care instanța de apel a estimat circumstanțele cauzei, inclusiv în latura pedepsei.

Însă, pornind de la relevanțele art. 27, 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanței de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea circumstanțelor cauzei, inclusiv și cele legate de individualizarea pedepsei, în alt sens decât cel pe care îl propune procurorul, partea vătămată, avocatul și inculpatul este o competență legală a acestei instanțe, care, nefiind teme de drept din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură, nici nu poate fi supusă criticii prin intermediul recursului ordinar.

Circumstanțele nominalizate relevă că instanța de apel nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate în recursurile ordinare, că hotărârea atacată conține motive clare și legale pe care se întemeiază soluția privind condamnarea inculpatului în baza art. 171 alin. (1) Cod penal, ca pedeapsa penală a fost individualizată și aplicată inculpatului în conformitate cu prescripțiile legilor în vigoare și că recursurile de pe rol sunt vădit neîntemeiate.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 1), 4) Cod de procedură penală instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Prin urmare, dat fiind că recursurile nominalizate sunt vădit neîntemeiate, acestea urmează a fi declarate inadmisibile.

7. Conform art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 1), 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

DECIDE:

19

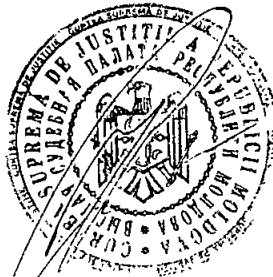
inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de procuror, de avocatul Bobeică Vasile în numele părții vătămate Bandalac Aglaia și de avocatul Bîtcă Andrei în numele inculpatului Răzmeriță Rûslan Gheorghe, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 aprilie 2013, deoarece sunt vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 13 noiembrie 2013.

Președinte	semnat	Petru Ursache
Judecători	semnat	Iurie Diaconu
	semnat	Ion Arhiliuc

Copia corespunde originalului.

Judecător

Iurie Diaconu